

TABOR

Poznamo številke: Na-
vadne Din — 50, ob ne-
deljah Din 1.—

TABOR* izhaja vsak dan, razven
podelje in praznikov, ob 12. uri
da umom naslednjega dne ter stane
mesечно po št. D 10.—, na ino-
mensko D 15.—, dostavljena na dom
D 11.—, na faksnice D 10.—
Inserati po dogovoru.

Naroda se pri opreži TABORA*,
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Poznamo številke: Na-
vadne Din — 50, ob ne-
deljah Din 1.—

UREDNIK* O se nahaja v Mari-
boru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon intern. št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje, desno. Tele-
fon št. 26. SHS poštno-telegrafni ra-
don št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
vzira. — Nakupni se ne vračajo.

Leto: III.

Maribor, torek 12. septembra 1922.

Številka: 205.

Zdravo, bračo seljaci!

Maribor, 11. septembra.

U prve jesenje dane, kad »klopoci«
klopoču radostno svojo pesmu o zrelem
grozdu, Vi ste došli u naše krajeve s
osečanjem jedne duboke, istinite ljubavi
do ove Vama nepoznate zemlje, što se
prostire na krajnim granicama naše
zajedničke otadžbine. Došli ste, da nas
vidite, da se upoznate sa svojim dru-
govima seljacima, pa da nam uručite
pozdrav onih, koji nisu mogli da dodju,
oni nepoznatih, što su jednako kao i
Vi naša braća. Divna je Vaša zemlja,
divna prema svojoj prirodi, a još div-
nija po junačkoj seljačkoj duši. Nije
nas mnogo, koji vidjesmo lepotu Vaše
seljačke duše i herojsku snagu Vašeg
otpora u najtežim danima; sve je nas
zadivilo, koliko ste Vi — srpski seljaci
— umeli da stvarate slobodnu državu
— da birate kralja sopstvene krvi i

slobodnog duha. U našim stranama ni-
je bilo mejdana krvavog, što je Vama
čeličio mišicu i stvorio Vas, da podno-
site i najteže žrtve za vaskrsnuće La-
zarova carstva. U nas beše sukob dva-
ju naroda — onog, što gradi carstvo i
silom i onog što vole pravdu nadasve —
manje krvavi, no zato je trovay našu
dušu, naše osećaje i naše mišljenje. —
Mnogo je bilo borbe i mnogo žrtava,
da spasimo lepu našu zemlju pa da
dočekamo onaj srećni, iz dalje naslu-
đivani dan, kad ćemo u bratskoj
slozi s Vama da razvilimo bar-
jak potpune slobode. — I taj naš
barjak eto leprše i radostno se vije na
granici između germanskog Severa i
slovenskog Juga. Nema sada razlike
među Vama i nama; svi smo deca
jedne svete zemlje, svi smo sinovi jed-
ne slavne otadžbine.

Otvorajući Vam vrata naših kuća,
zdraveći Vas kao braću najmiliju, mi
se duboko klanjamo seni Vaših drugo-
va, poznatih in nepoznatih srpskih
seljaka, što poginuše u velikom ratu za
ideale svog naroda, za njegovu potpu-
nu slobodu i srećnu budućnost. Klan-
jamo se svima onima, što su podno-
sili teške žrtve i patnjom otkupili naš
mir i napredak. Klanjamo se i spome-
nu Velikog Vođa, besmrtnog kralja
Petra, što spava među Vama šuma-
dijcima kao harni sin one svete zemlje,
koju je pre jednog stoljeća orao veliki
Kara-Gjorgije, i divnog onog naroda,
što se listom digao, da udara temelje
sopstvenoj državi!

Dodjite dakle među nas, pohodite
naša sela, naša polja, naše vinograde i
naše gradove! Budite naši u Vašoj i
našoj kući!

U Mariboru otvorismo ovih dana
izložbu zanatlija, vinogradara i bašto-
vana. Posećujući ovu izložbu, videćete
plodove njihovog rada, upoznate, što
sve može da stvara radna ruka. Ali
pre nego naši zanatlije započese novu
dobu svoga napretka, morali su da vi-
de čudesa srpskog seljačkog duha;
vidjese divnu Vašu borbu za oslobo-
đenje. I sada ogranu vreme, da složimo
zajedničke sile pa da podignemo drža-
vu našu među najsrećnije države u
Europi. U to nam pomogo Bog, bračo!
Živela naša velika i lepa Jugoslavija!

Program za zlet srbskih kmetovalcev v Mari- bor in okolico 12.—14. septembra 1922.

12. septembra — torek:

Prihod v Maribor 9.42. Odhod na nočišča: skupina A (60 zletni-
kov) noči v vojni realci, skupina B (ostali) v vinarški in sadjarski šoli. Ob
11.00 sestanek pred vhodom v obrtno razstavo (Götzova dvorana). Ogled
razstave do 13.45. Odhod v „Narodni dom“ k obedu, ki traja od 14.00 do
15.30. Potem odhod v vinarško in sadjarsko šolo in ogled nje nasadov ter
naprav, vinska pokušnja in pogostitev. Med 19.00 in 20.00 odhod v oddelek
razstave. Ob 21.30 odhod na nočišča.

13. septembra — sredo:

Vstati 5.30. Zajtrk v „Veliki kavarni“ 6.30. Odhod na „koroški
kolodvor“ ob 7.00. Odhod vlaka v Fale 7.40. Prihod v Fale 9.50. Ogled
falske elektrarne. Prigrizek. Iz Fale 12.14. Prihod v Ruše 12.22. V Rušah
ogled tvornic, ob 15.00 dalje skupni obed z ljudsko veselico. Iz Ruš 20.12,
prihod v Maribor gl. kol. 20.36. Kratek sestanek v „Grajski kleti“. Ob 21.30
odhod na nočišča.

14. septembra — četrtek:

Vstati 4.30. Zajtrk na gl. kolodvoru. 5.45. Odhod vlaka proti Lju-
tomeru 6.38.

Lokalni odbor za sprejem srbskih kmetovalcev
v Mariboru.

Brzobjavna poročila

Kralj in kraljica na potovanju. — Pa-
šić spremljevalec. — Političen pomen
potovanja.

Beograd, 11. septembra. (Izv.)
Ministrski predsednik Pašić se je v
zadnjem trenutku odločil, da se ne vr-
ne v Beograd, marveč bo spremljal
kraljevi par na potovanju v Pariz in
London. Izgleda, da ima kraljevo po-
tovanje političen značaj, dasiravno po-
tuje pod imenom grof Avalski.

Mala antanta in vprašanje bližnjega
Vzhoda.

Pariz, 10. septembra. (Izvirno.)
Poročevalec »Information« v Rimu je
izvedel, da je sinoči češkoslovaški po-
slenik sporočil ministru zunanjih za-
dev Schanzerju, da Mala antanta ne
bo privolila v izpremembo pravnih
statutov levantske morske ožine ali
Tracije, ki so bili določeni v »Avalski in
rianonski mirovni pogodbi«.

Naša vojna odškodnina.

Beograd, 11. septembra. (Izvir-
no.) Včeraj je dr. Laza Marković odpo-
toval v Pariz. Kakor izvemo, namera-
va ostati v Parizu 10 dni, da pospeši
sklep o naši vojni odškodnini. V vlad-
nem predsedstvu se je vršila konferen-
ca med pravosodnim ministrom in
zastopnikom ministrskega predsedni-
ka, ki ji je prisostvoval tudi poslanec
Petrović.

Zbližanje Madžarske in Italije. Na ra-
čun Češkoslovaške.

Budimpešta, 9. septembra. (Iz-
virno.) »Az Est« piše, da bo prihodnje
dni sklenjen med Madžarsko in Italijo
trgovinska pogodba po vzoru enake
pogodbe med Avstrijo in Madžarsko.
V pogodbi bo natančno določen kon-
tingent blaga, ki se lahko obojestrans-
ko uvaža in izvaža. »Az Est« pristav-
lja, da bo Madžarska na ta način oško-
dovala Češkoslovaško, ker si bo mogla
velik del tekstilnih izdelkov dobaviti
iz Italije.

Praga, 10. septembra. (Izvirno.)
Trgovinska pogajanja med Češkoslo-
vaško in Madžarsko, ki so bila preki-
njena, se bodo dne 1. oktobra zopet na-
daljevala. Upati je, da bo tokrat dose-
žen sporazum.

Nezadovoljstvo z Bolgarijo.

Beograd, 11. septembra. (Izvir-
no.) Ministrstvo zunanjih zadev zri-
pravlja novo noto z ozirom na zadnji
odgovor bolgarske vlade glede komi-
tatske organizacije. Rumunija in Gr-
čija sta že privolili v besedilo te note,
ki jo izroči bolgarskemu zunanjemu
ministru naš diplomatski zastopnik
v Sofiji.

Pogajanja med Jugoslavijo in Mad-
žarsko zaradi meje.

Zeneva, 10. septembra. (Izvirno.)
Svet društva narodov je imel včeraj
popoldne zopet javno sejo, na kateri se
je bavil s finančnim položajem Gdan-
skega in s položajem nemških narod-
nostnih manjšin na Poljskem. Nato je
bilo sprejeto poročilo o organizaciji
tranzitnega prometa. Končno je spre-
jel zbor na znanje poročilo, ki ga je
predložil v imenu Jugoslavije Jovano-
vić in v imenu Madžarske grof Banffy,
po katerem se med tema dvema drža-
vama vršijo pogajanja zaradi uredit-
ve mejnega vprašanja.

Naša vlada in dogodki v Mali Aziji.

Beograd, 10. septembra. (Izvir-
no.) Z ozirom na dogodke v Mali Azii
je vlada odredila, da se vsi poslaniki,
ki se nahajajo na dopustih, nemudo-
ma povrnejo na svoja službena mesta.

Dunajski mednarodni sejem otvorjen.

Dunaj, 10. septembra. Danes do-
poldne je bil v navzočnosti zveznega
kancelarja na svečan način otvorjen
tretji dunajski mednarodni sejem.

Poincaré ob osmi obletnici bitke pri
Marni.

Meaux, 10. septembra. (Izvirno.)
Danes se je vršila svečana proslava
osme obletnice bitke ob Marni.
Ob tej priliki je imel ministrski
predsednik Poincaré govor, v katerem
je naglašal, da Francija nikakor ne
namerava svoje zmage izkoriščati v
izvojevalne svrhe. Združili smo se, da
preprečimo Nemčiji podjarmljenje
drugih narodov. Ako se nam očita, da
zahtevamo s prevelikim poudarkom
povračilo prizadejane škode, moramo
na to odgovoriti, da smo prisiljeni do
takega ravnanja, ako nečemo zakiviti

polom Francije, ki bi bil strahovita
nesreča za vso Evropo. S pazljivim o-
česom stremimo za tem, da se v Evropi
ohrani mir. Ako ne bomo imeli pod-
pore od drugod, si bomo pomagali sa-
mi. Ob spominu na bitko ob Marni
prisegamo, da si bomo priborili pra-
vico.

Boji v Mali Aziji. Vest o padu Smirne
potrjena.

Atene, 10. septembra. (Izvirno.)
Kalagoropoulos je odložil poverjeni
mandat za sestavo nove vlade. Kralj
je poklical k sebi Triantaphylakosa.

Pariz, 10. septembra. (Izvirno.)
Po nekem poročilu ministrstva za
mornarico, je druga turška divizija
pod poveljstvom Zeki beja brez vsake
težkoče zasedla Smirno. Kemalistične
čete so nastopale v vsakem oziru ko-
rektno.

Atene, 10. septembra. (Izvirno.)
Theotokis, ki se je povrnil iz Smirne,
je izjavil, da so Grki mesto izpraznili.

Proti valutnim špekulantom na Mad-
žarskem.

Budimpešta, 9. septembra. (Iz-
virno.) Kakor poročajo listi, je var-
nostna oblast pri večjem številu bančnih
posredovalcev zaradi prepovedane tr-
govine z vrednostnimi papirji zapleni-
la valutne papirje v skupni vrednosti
120 milijonov ogrskih krom.

Posvetovanje o avstrijskem vprašanju
Udeležena tudi Italija.

Praha 11. sept. Češkoslovaški do-
pisni urad poroča iz Zeneve: V soboto
popoldne se je v hotelu Metropol v pro-
storih češkoslovaške delegacije vršilo
skupno posvetovanje o avstrijskih za-
davih. Prisostvovali so zastopniki Ita-
lije, kraljevine SHS in češkoslovaške
republike. Italijo sta zastopala zastop-
nika pri »Zvezi narodov« Tosti in Bian-
cheri, Jugoslavijo, minister zunanjih
zadev Ninčić, Češkoslovaško pa mini-
strski predsednik Dr. Beneš. Razmotri-
vali so o nadaljnjem postopanju v Zene-
vi in drugih potrebnih ukrepih. Kakor
se poroča, vlada med udeleženci na tem
posvetovanju popolno soglasje. V naj-
krajšem času se sestane dr. Beneš in
Schanzer.

BORZA.

Curli, 11. septembra. (Izvirno.) Pa-
riz 40.80, Zagreb 1.65, London 23.50,
Berlin 0.37½, Praga 17.45, Italija 22.90,
dolar 527½, Dunaj 0.00½, nežig. krona
0.00 s m. c. m. k. Budimpešta 0.23,
Varšava 0.07½.

Kongres obrtnikov.

V nedeljo, dne 10. sept. se je vršil v Mariboru kongres obrtnikov, katerega so se udeležili zastopniki in delegati raznih obrtnih organizacij iz cele države, tako n. pr. iz Zagreba, Varaždina, Gjurjevac, Gline, Ljubljane, Novega mesta, Ptuj, Ormoža, Celja, Soštanja in mnogih drugih krajev. — Vseh delegatov se je zbralo krog 2000.

Dnevni red je obsegal debate o prepovedi uvoza onih obrtnih izdelkov, ki se v zadostni meri izdelujejo doma, nadalje razpravo, kako naj se pomaga obrtnikom v razvoju in napredku, o vzgoji obrtnega naraščaja, o stanovanjski naredbi in o bolniških blaginjah in bolezenskem zavarovanju.

Zborovanje je otvoril predsednik Slovenskega obrtnega društva v Mariboru, g. Franjo Novak z običajnim pozdravom vseh došlih gostov, povdarja jo veliki pomen današnjega zborovanja.

K 1. točki dnevnega reda je podal referat g. Franjo Novak. Očrtal je v kratkih, a jedrnatih besedah vse težkoče, s katerimi se je moral od preobrata naprej boriti zlasti mali obrtnik, posebno pri dobavi surovin. Razne uvozne prepovedi so pospešile preovit verižništva, ki je zadalo obrtnikemu stanu najhujše udarce. Ne le, da so se vtihotapljale razne prepotrebne surovine in razpečavale po oderuškkih cenah, kojih breme je moral na vsega dnje nositi zopet obrtnik, v katerem je vsak videl oderuha, so se pri tem kar na veliko uvažali obrtni izdelki, ki se pri nas v zadostni meri izdelujejo, s čemur je bil zopet prizadet le mali obrtnik, ki za svoje izdelke ni imel primernega trga. Zato je ena prvih glavnih zahtev obrtnikov, da se olajša uvoz potrebnih surovin, prepove pa uvoz onih izdelkov, ki se v zadostni meri izdelujejo v državi sami.

K besedi so se oglasili gg. Bizjak iz Celja, Vahtar iz Maribora, Smrekar iz Maribora in dr. Reisman, ki so utemeljevali gornjo zahtevo in navajali konkretne slučaje. Dr. Reisman je predlagal, naj bi se ustanovila posebna komisija, obstoječa iz obrtnikov, ki naj daje vladi tozadevna navodila in jo infomira o vsakokratni potrebi avoza ali izvoza.

Referat k drugi točki dnevnega reda je moral izostati, ker prijavljeni referent ni prišel.

O vzgoji obrtniškega naraščaja je govoril g. Zdravce iz Središča, ki je v izbranih besedah orisal zgodovino in razvoj obrtniškega naraščaja in njega pomen v bodočnosti. Za krasno predavanje, o katerem prinesemo daljšo poročilo v oni prihodnjih številk, je žel, kakor tudi drugi govorniki, obila priznanja.

O bolniških blaginjah in zavarovanju je poročal g. Ogrič iz Novega mesta, povdarja jo veliko breme, ki pada ravno na obrtnike. Dotaknil se je pri tem tudi znanega gospodarstva pri bolniški blaginji v Ljubljani. Iz vsega je razvidno, da je najboljša, če se bolniška blaginja decentralizira na pokrajinske oblasti, kar bo omogočalo izdatnejšo in boljše kontrolo.

A. P. Čehov.

Neuspeh.

Prevel Duš. D. Petković

Od časa do časa homo homini krátke podli-ke v srbohrvaščin: Mislimo, da tega ni treba posebej komentirati. Naš odlični sotrudnik g. Duš. D. Petković nam je i-ročl več prevodov iz ruščine.

Uredništvo

Ilija Sergijević Peplov i njegova žena Kleopatra Petrovna stajali su kod vrata i radoznalo prisluskivali. Za vratima, u maloj sali dogadjalo se, kako je izgledalo, ljubavno objašnjava- vanje. Objašnjavali su se njihova kei Natašenka i učitelj sresk škole Ščupkin.

— Hvata se! — šaputao je Peplov, držeći od nestrpljenja i tarući ruke. — Pazi, čim počnu da govore o oseca- jima, odmah skidaj ikonu sa zida i idemo da ih blagoslovimo... Poklopi- ćemo ih... Blagoslov sa ikonom sveti je i nerazrušiv... Neće se izvući, pa makar se i sudili.

A za vratima tekao je razgovor:

V nadaljnj debati se je razpravlja- lo o razpisu državnih dobav, ki je for- miran tako, da se ga obrtništvo sploh ne more udeležiti.

G. Zidovec iz Djudjevca je izročil pozdrave hrvatskih obrtnikov, povdar- jajoč potrebo slege obrtništva cele dr- žave v dosego skupnih ciljev. H koncu je priporočal, naj se sprejme resolucija zoper izenačenje davkov pri obrtnikih vseh kategorij, ker bi potem plačal mali obrtnik ravno toliko davka, kakor industrijalec. Predlog je bil soglasno sprejet. V resolucije, ki se odposljuje vladi, naj se sprejme tudi zahteva po obrtnem zakonu, ki ga doslej še vedno krvavo pogrešamo.

Za sestavo resolucij je bil izvoljen poseben redake. odbor, v katerega so bili izvoljeni obrtniki: Novak, Vahtar, Menjac, Smrekar in kot pravni zastop- nik dr. Reisman.

H koncu se je predsednik g. Novak zahvalil vsem udeležencem kakor tudi govornikom za izčrpna poročila, ter povdarjal pomen in potrebo takih kongresov, na katerih se obrtniki med- sebojno spoznajo in spoznajo tudi tež- nje obrtnikov v posameznih pokrajih- nah države.

O kongresu samem in o posameznih referatih bomo ob priliki še spregovo- rili.

Politične vesti.

* Trezen glas iz klerikalnih vrst. Zadnja »Murska Straža« objavlja na uvodnem mestu članek, ki ne spada v okvir današnje klerikalne politike na bivšem Štajerskem. Tako je pisala ma- riborska »Straža« v letih 1918.—20. do- kler ni prevladalo v nji pero Štefeto- vih učencev, namočeno v črnilo »Bal- kanove« politične surovosti. Klerikal- na »Murska Straža« piše med drugim sledeče: »Čitajočemu gotovo vrsto na- šega časopisa se mora človeku narav- nost zgabiti, kako — grdo, ostudno, nemoralno pišejo nekateri časopisi, ki se paradoksočno ponašajo s tem, da so organi slovenskega ljudstva. Tako po- čenjanje je neodpustljiv zločin nad na- rodod in domovino in skrajni čas je, da bi nad našim časnikarstvom iz vrst žurnalistov samih se ustanovilo kako »Vehovno sodišče za politično moralo«. V naši državi, katero neodgovorni ele- menti z besnostjo steklega psa napa- dajo, je preveč neprave svobode, pre- malo smisla za pravi demokratizem, premalo smisla za jedinstvenost in za vsestranski razvoj one zajednice, kate- ro pojmujemo pod izrazom »država«. Ne neokusno, ampak skrajno zlobno in zločinsko je, da nekateri napadajo vo- dilne osebnosti naše države kar tako na slepo, dasi dotičnim rečimo uredni- kom še ni n. pr. sivolasi Nikola Pašić ali Stojan Protić skrivili niti enega la- su. Pa zato se jim ne gre. Jim se gre, kakor je pisec teh vrstic dobil svojčas prijateljsko direktivo: Le udrihati kar se da, za stvarnost jim ni. V tem zna- menju pa je tudi nesmiselni boj goto- vega dela vladne opozicije. V zagriže- nosti, kakoršno poznamo le še pri fa- natičnih Turkah ali Budistih udrihajo slepo, napadajo imenoma n. pr. brate Srbe, ki so v državi najštevilnejši in najmerodajnejši faktor. Da se naši zu-

nanji »prijatelji« takega boja vesele je čisto gotovo; ravno s tega vidika so pravkar omenjeni neodgovorni ele- menti naravnost zločinci, ker služijo našim neprijateljem, ki imajo pred našo notranjo konsolidacijo naravnost strah. — Zabavljaje čez Srbe je v prvi vrsti kriva velikosrbska stranka sama, ki ne razume časa, v katerem živimo. Ako bodo odgovorni činitelji storili svojo dolžnost in povedali veči- ni srbskega naroda, da smo vsi Hrvat- je, Slovenci in Srbi zedinjena država, bratska zveza, bodo mnogo doprinesli k notranji konsolidaciji. Nič manjši krivci pa je naše slovensko časopisje in sicer ono, ki bi rado v žlici vode petopi- lo vse srbstvo, s tem pa nič manj ne zaničuje svoje slovenstvo in samega sebe. Vse se mi dozdeva, da smo postali preobestni in da smo še premalo oku- sili težek jarem tujega gospodstva! — Tega mora biti tudi enkrat ko- nec. Brezdvomno je to frivolna igra nekaterih političnih strank, ki zasle- dujejo taktiko, ribariti v kalnem in v nezadovoljnosti, do katere so razdra- žili zapeljane mase in kovati svoj uma- zani sebični politični kapital. — Ko- mur ni država kot taka vseč, naj gre, kamor ga vleče srce. Ni vse v redu v naši državi in pa hudič tudi ni tako črn, kakor ga nam nekateri slikajo na steno. Jasno je, da delaj vsak, da to našo hišo dogradimo in olepšamo vsak po svojih močeh. Če pa bodo politični paglavci s kamenjem pobijali šipe na- še hiše, isto poškodovani, blatili in ma- zali, bo treba vzeti palico in hudobne- že nagnati. — Zato pa čujte: Svoj dom imamo; čuvajmo ga, olepšajmo ga, da bo nam v ponos in da bodo njegovi te- melji, zidovje in streha trdni za vsak vihar.

* Kongres javnih radnika v Zagre- bu. Včeraj se je vršil v Zagrebu kon- gres intelektualcev, posvečen pred- vsem srbsko-hrvatskemu vprašanju. Kongres so sklicali odlični jugoslo- venski kulturni delavci v smislu reso- lucije, ki je bila sprejeta na sestanku v Hildzah. Pristop na zagrebski kon- gres, ki se začel ob 10. uri v Muste- Hallu, so imeli samo vabljeni, vzle te- mu pa je bila dvorana natlačeno polna. Zastopane so bile vse pokrajine naše države, prisostvovali so člani raznih strank in političnih naziranj. Z veli- kanskimi ovacijami so bili sprejeti predstavitelji srbske politične javnosti, njim na čelu Ljuba Davidović, potem dr. Voja Veljković Jan Jovanović i dr. Navzoč je bil tudi predsednik narodne skupščine dr. Ribar. Otvoritveni go- vor je imel dr. Ante Pavelić. Častno predsedstvo sta prevzela don Frane Bulić in osebno nenavzoči profesor Jo- van Ovičić. Predsedoval je dr. Josip Smolaka, med podpredsedniki je bil tudi Mariborčan, prof. Ribarić. Nasto- pali so številni govorniki, med njimi don Frane Bulić, ki je v kratkem pre- davanju očrtal zgodovinsko stran srbsko-hrvatskega problema, prof. Aran- geljović, dr. Tartaglia, dr. Rostohar, Joca Jovanović. S posebnim navduše- njem sta bila sprejeta govora Ljube Davidovića in dr. V. Veljkovića. Kon- gres je odločno obsodil one, ki hočejo reševati srbsko-hrvatski spor s separa- cijo in amputacijo, zavzel pa je tudi stališče, da je treba reševati ta težki

notranji spor z drugimi metodami kot so bile dosedanje, sklenili so osnovati ju- goslovensko zajednico, v katero bi sto- pili vsi oni, ki so za jugoslovensko po- litiko, ki pa niso zadovoljni s sedanjim režimom. Jugoslov. zajednica bi naj bila koncentracija naprednih in poziti- tivno-jugoslov. političnih sil. Toliko v- informacijo čitateljem. Mi bomo za- vzeli k temu političnemu dogodku sta- lišče, ko bode o njem prej storilo svoje sklepe politično vodstvo mariborske demokratske oblastne organizacije. Jutri prijavimo informativen članek o tej stvari od našega vodilnega poli- tika poslanca dr. Kukovca.

Dnevna kronika.

— Novinarski kongres v Subotici. Iz Subotice smo prejeli: Dne 7. t. m. je iz vseh krajev države prispelo 115 ju- goslovenskih novinarjev na kongres Udruženja jugosov. novinarjev, z ve- černim vlakom še 23 češkoslovaških novinarjev. Mesto je v zastavah. Sino- ča se je vršila v hotelu National skup- na večerja, prirejena od subotiske sek- cije Udruženja. Danes so izšli vsi su- botiški isti v slavnostnih izdajah, tako »Hirap«, »Bazsmegyei Napolo«, »Ne- ven«, »Novine« itd. s toplimi pozdravi novinarjem. Madžarska lista sta obja- vila pozdravne članke tudi v srbo-hr- vaščini. Danes ob 9. uri se je vršila slavnostna otvoritvena seja s pozdrav- nim nagovorom predsednika organiza- cije Dušana Nikolajevića. Seja se je vršila v dvorani veličastne mestne hi- še, menda najlepše v Jugoslaviji. V imenu mestne občine je pozdravil kon- gres in zlasti tudi češkoslovaške goste zastopnik mesta Tabuković, v imenu subotiških novinarjev prota Marko Protić, v imenu Čehoslovakov je od- zdravil novinar Pichl, župan občine Kral. Vinohrady. Ob 1. uri je priredila subotiška občina slavnostno obed v ho- telu ob jezeru Palić. Izrečenih je bilo več napitnic, med katerimi ste zbudili navdušenje zlasti nazdravica predse- dniku Masaryku in kralju Aleksandru. Govoril je tudi župan občine Bratisla- ve, novinar dr. Metod Bela. Vsi govor- niki so povdarjali veliko kulturno mi- sijo novinarstva. Popoldne se je nada- ljeval kongres. Prečitani so bili po- zdravi, med katerimi je bil posebno z navdušenjem pozdravljen pozdrav sta- rine Juraja Biankinija, dalje pozdrav češkoslovaške novinarske organizacije itd. Po poročilu tajništva in blaginji- štvu centralne uprave je kongres spre- jel predlog, da se izvrši reorganizacija Udruženja. Po poročilih sekocij (beo- grajske, ljubljanske, novosadske, sara- jevske, zagrebske in subotiske) je kon- gres izvolil odbor, ki naj izdela in predlaga nova pravila udruženja. Zve- čer je bila v Oficirskem domu skupna večerja, prirejena od industrijske dru- žbe »Ferrum«.

— Slab spomin »Slovenca«. Nedel- ski »Slovenec« se na uvodnem mestu spominja obletnice koroškega plebisci- ta. »Slovenec« se je zmotil točno za en mesec: obletnica je namreč 10. oktobra. Klerikaleci so sploh zelo pozabljivi, kadar gre za koroško nesrečo. Že vedo, zakaj.

— O čemu vi možete pisati?
— O ljubavi... o osecajima... o vašim očima... Pročitajte i rastopi- čete se... Suze će da navrnu u očima! A ako vam napišem stihove, hoćete mi dati ručicu da je poljubim?
— Čudo Bože!... Ako hoćete evo odmah poljubite!
Ščupkin je skočio i izbuljivši oči, priljubio je usne na meku ućricu, koja je mirisala na sapun od jajci.
— Skidaj ikonu — uzvrpoljio se Peplov, gurnuvši laktom svoju ženu, bledeći od uzbuđenja i nameštajući se. Hajdimo.
I ne gubeći ni sekunda, Peplov hru- pi na vrata.
— Deco... — promucio je on, u- zdignuvši ruke i žmirajući suzrim o- čima — Bog vas blagoslovio, deco mo- ja... Zivite... plodite se... razmoža- vajte se...
— I... i ja vas blagosiljam... pro- govorila je mati, plačući od radosti. — Budite srećni, mili! O, vi mi uzimate moje jedino blago — obraćala se ona Ščupkinu. — Volite moju kćer. Čuvajte je...

Ščupkin je zinnu od čuda i straha Dolazak roditelja bio je tako iznena- dan i smeo, da on nije mogao progovo- riti reči:
»Naseo si! Propao! — pomislio je on, bledeći od užasa. — Svršio si! Ne izvuče se!«
— Bla... blagoslovim... — prođ- zio je tata i takodje zaplakao. — Nata- šenka, kćeri moja... stani pred nje- ga... ženo, daj ikonu...
Nu otac je najednom prestao pla- kati i lice mu se iskrivilo od gnjeva.
— Glupačo — srdito je rekao on ženi — zar je to ikona.
— Ah, svi sveti!
Šta se dogodilo? Učitelj krasnopisa podigao je oči i video da je spašen: mati je u brzini skinula sa zida, mesto ikone, portret književnika Zaječniko- va, Starega Peplov i njegova žena. su portretom u ruci stajali su zbunjani ne znajući šta da rade i šta da govore. Učitelj krasnopisa koristio je njihovu zabunu i pobeгаа.

— **Sprememba posesti.** Restavracijo in posestvo g. Mulerja v Podvelki je kupil g. Franc Germuth za 3 in pol milijona kron.

— **Upokožitev učiteljev.** Staino se upokojuje: Slavka Cobal, Jernej Črnko (dobi pokr. priznanje), Alb. Lasbajer, Matija Smid, Ivan Stibler, Matija Peccauer in Ana Vidmar-Metko.

— **Razširjenje šol.** V smislu sklepa višjega šolskega sveta se razširja sledeče šole: v Zelimljah v dvorazrednico, v Murski Soboti v šestrazrednico, v Cankovi v štirirazrednico, v Srednji Bistrici v štirirazrednico, v Koprivniku (državna) v štirirazrednico, v Kočevju, slovenska, v šestrazrednico, v Petarjih v petrazrednico, v Bečincih v šestrazrednico, na Trati v štirirazrednico, Laško v šestrazrednico s stalno paralelko. Šole v štirirazrednico. Pri Sv. Bolfanku se ukine ekskurendna šola, Mački vrh v dvorazrednico. — Pooblastilo se je predsedstvo (da ustanovi, ko bodo dani vsi predpogoji.) šolo v St. Ožbaltu v Senovem pri Rajhenburgu, v Kostelnu, v Česnjicah in v Pijavi Gorici.

— **Iz seje višjega šolskega sveta.** V mariborski oblasti so bili imenovani sledeči učitelji (-ice): Cirila Pečnik v Dobovi, Ivan Muršec v St. Juriju ob Južni železnici (eno mesto se še razpiše), Marica Vudler v Petrovčah, Trajnja, Schmidlechner pri Kapeli, Aleksander Koprive za nadučitelja v Gornjem gradu, Ivanka Jurgel v Loki pri Zidanem mostu, (za 2 učiteljski mesti v Ločah bo stavil okrajni šolski svet nove terne predloge) Minka Medved v Kamnici, Ljudevit Rozman pri Sv. Lovrencu nad Mariborom, Josipina Kirar pri Sv. Marjeti ob Pesnici, kamor se nazaj premesti tudi Mirko Vavda (mesto učitelja voditelja). Pod Velko se še enkrat razpiše, Pavla Macarol in Jernej Črnko v Solnici ob Dravi, Elizabeta From-Zemljč pri Spodnji Sv. Kungoti. Imenovanje R. Lehen v Dobrni se razveljavi in se jo imenuje v Črešnjecju, na Dobro pa pride Mara Vogrinc, Fran Vendramin za nadučitelja in Franja Hribar v Laporju, Franc Kogelnik v Črni, (2 mesti se vnovič razpiše, tako tudi službe v Sv. Danijelu, Ojstrici, Strojini, Holmcu in in Kotlah na Koroškem), Matilda Trampuš, Antonija Vreš in Uršula Filer v Dravogradu, (eno mesto se ni oddalo), Rudolf Simon, Janko Gačnik, Olga Pečnik in Ema Kotnik-Duh v Guštanju (eno mesto se razpiše), Alojzija Vreček v Mežici, Pavel Košir za nadučitelja, Karel Dobršek, Ivo Močnik, Ida Pečnik, Janja Lebič, in Milena Močnik v Prevaljah, Eliza Kert na Tolstem vrhu, Olga Soršak v Slivnici pri Mariboru. Ljudmila Mikuš-Ličen v Gotovlje, Srečko Vitorij v Središče, Milena Zagar v Ljubecni, Anton Lenarčič v Pobrežju, Rozalija Gerbec v Legen Pod Velko, Josip Hernaus ostane v Podsredi. Sklenilo se je razveljaviti naredbo, po kateri oče in sin, oziroma hči niso smeli poučevati na eni šoli in se je pooblastilo predsedstvo, da sme sporazumno z učnimi osebami le te začasno prideljevati v službovanje v obmejnih krajih, kjer se bo poskrbevalo zanje posebne ugodnosti.

Mariborske vesti.

Maribor, 11. septembra 1922.

— **Jubilij dela grafičnih delavcev.** V soboto zvečer se je vršila v Gambri-novi dvorani lepa in častna slavnost: Tukajšnje grafično delavstvo je priredilo petorico svojih članov povodom 50letnice ozi. 30letnice njihovega dela častni večer. Gambri-nova dvorana je bila polna povabljenih gostov. Med drugimi so se udeležili te prireditve gg. župan Grčar, ravnatelj Mariborske tiskarne Detela, zastopnik Centralnega združenja grafičnih delavcev Kosem, zastopnik tukajšnjega novinarskega kluba Borko in drugi. Oficijski del je otvoril g. Franc Brosche, ki je po svojem govoru prečital številne brzojavne pozdave. Krasen slavnostni govor je imel g. Eržen. Nato so bili izročeni darovi. Tovariši grafični delavci so izročili slavnostnem Korbju, Brosche, Eighu in Feriku zlate prstane, Fanedlu pa častno diplomu. Posebno darilo so izročile tudi tiskarne in klub mariborskih novinarjev. Po ofi-cielni slavnosti in čestitkah se je razvi-

la animirana zabava, pri kateri so sodelovali pevsko društvo »Frohsinn«, salonska godba, operni tenor g. Šimenc g. Ošlak, g. Gottlieb in drugi. O pol-noči je bila lepa slavnost zaključena. Zaslužnim jubilarom pa kličemo še enkrat: Na mnoga leta!

— **m Hlmen.** Dne 11. t. m. se je poročil primarij g. dr. Mirko Černič z gč. Mi-ci Ruprechtovo. Naše iskreno čestitke.

— **m V paviljonu kavarne »Jadrana«** na obrtni razstavi so nabrali trije plačilni natakariji za revno vdovo s peti-mi otroci 50 dinarjev. Posnemajte!

— **m N. J. Sadluki,** hiromant, psiho-grafolog, fizionist se je preselil v Gospo-sko ulico št. 28-I.

— **m Krasen obisk obrtne razstave.** 18 tisoč posetnikov. Včerajšnje ugodno vreme je izbornu vplivalo na pokrajinsko obrtno razstavo. Blagajna je raz-prodala 18.000 vstopnic. Naročil je bilo nepričakovano veliko; največje uspe-ha zabeležila krojač Šetina ter Rudl s svojo tiskalnico. Pravo mravljišče je bilo seveda pred vinsko stojnico. Tuji obiskovalci, katerim v čast je mesto razobesilo zastave, so bili baje kmalu premagani od moči naših vin, ki jih niso mogli prehlaviti. Zvečer je bilo mesto mirnejše kot v normalnih časih, ker policija ne zabeležuje nobenega prestopka.

— **m Učiteljska imenovanja.** Na zad-nji seji višjega šolskega sveta so bili imenovani: Vojteh Ipavie na I. mest-no deško šolo, Anton Kutin na II. de-ško, Anton Faganej na III. deško, Dra-go Cibri, Josip Kutin in Pavlin Leo-pold na IV. deško v Mariboru, Kata-rina Smerdu na dekliško šolo v Stu-dencih pri Mariboru, na II. dekliški meščanski šoli: za I. skupino Pavla Sone, za telovadbo Mara Baram, za pe-tje in glasbo Marija Caherl, za franco-ščino Antonija Fabijan, za III. skupino Avgusta Šanteti. Na deški meščanski šoli: za I. skupino Fran Ferjančič, za II. skupino Josip Hergout, za III. skupino Anton Osterc, za telovadbo Ivan Lavrenčič. Sestavil se je predlog za oddajo službe za zgodovino in zemlje-pis na gimnaziji v Mariboru.

— **m Izlet srbskih in hrvatskih profe-sorjev v Maribor in Falo.** 12. dan — profesorje in 14 profesorjev, kiso se u-deležili profsorskega kongresa v Ljub-ljani, se je pripeljalo v soboto z brzo-vlakom v Maribor, da si ogledajo našo severno granico. Med njimi je bil nad-zornik srednjih šol iz Sarajeva in 5 rav-nateljjev, zastopani pa so bili zavodi v Sarajevu, Zajčaru, Šabcu, Loznici, Somboru, Sušaku, Veliki Gradiški in Zagrebu. Po sprejemu na kolodvoru so odšli gostje po mestu mimo Narod-nega doma, kjer so si ogledali tudi ve-liko dvorano in z zanimanjem poslušali naše pripovedovanje o pomenu te-ga poslopja pred vojno, v Veliko ka-vano na okrepčilo. Nato so si ogledali obrtno razstavo; pri vstopu jih je po-zdravil predsednik Novak, ki je pov-darjal zlasti to, da so izloženi samo de-mači izdelki, kar je napotilo ravnatelja Steva Markoviča iz Sarajeva, da je v odgovoru obljubil, da ponesejo gostje soboj glas o slovenski podjetnosti in marljivosti. Pri vstopu v vrtnarski oddelek je goste pozdravil nadzornik Štrekelj, ki je napram profesorjem po-vdarjal zlasti vzgojni pomen vrtnar-stva. Gostje so se silno pohvalno izra-žali o razstavi in bili smo ponosni, da smo jim jo mogli pokazati. Po obisku v Cankarjevi šoli so si gostje ogledali samostansko učiteljsko, kjer so obču-dovali krasne naprave in vzorni red; bili so presenečeni nad pozornostjo, ko je sprejel vsak udeleženec šopek na-gelčkov. Pri večerji v Gradski kleti jih je pozdravil v imenu tukajšnjih pro-fesorjev ravn. Tominšek, za kar so mu je zahvalil ravn. Markovič. V nedeljo zjutraj so se odpeljali gostje s tovrnim avtom, ki ga je dal brezplačno na raz-pologo gospod Toneje, solastnik špedi-cije; gostje so bili nad tako velikoduš-no prijaznostjo naravnost ganjeni. V Fali so si ogledali vse naprave ter vi-deli celo kako se spravljajo slapi ob je-zu naprej. Po obedu v Mariboru so od-bajali na kolodvor ter silno hvalili naše mesto, češ da so ga doslej poznali pač le po glasu, ki mu ga je dala carinar-nica, a niso vedeli, da je tako lepo in prijazno ter pomembno za bodočnost. V vlakcu so še dame zapele v slovo. Z vzkliki: Na svidenje prihodnje leto na kongresu v Sarajevu so oddrli proti Zagrebu in Beogradu.

Mariborsko gledališče.

III.

Človek, ki nima vpogleda v notra-nji ustroj gledališča, se mora čuditi, ko vidi, da je našemu teatru odobrena subvencija od milijon kron. Gotovo zelo velika svota! Ali, ko čita, da dobi splitsko 1.800.000, a sarajevsko, novo-sadsko, osiješko in skopsko še mnogo več, mu nehote zastane sapa: menda je pa vendar potrebna tako velika, ali pa morda še mnogo večja državna pripo-moč. In pride mu vprašanje: zakaj dobi mariborsko toliko manj od vseh drugih gledališč? Na to vprašanje je pač zelo težko odgovoriti, tako

čudno in neverjetno je toliko zapo-stavljanje našega Talijinega hrama!

Ko je bil početkom julija v Zagre-bu sestanek vseh upravnikov jugoslo-venskih gledališč (seveda je bil tudi mariborski celi čas poleg), so ugotovili skupno in na podlagi lokalnih potreb in draginskih razmer posameznih mest, koliko je vsakemu gledališču trba subvencije, da more za silo izha-jati. Sstavili so spomenico, podpisano od vseh, ter jo poslali na kompetentno mesto v Beograd. Evo vspeh:

Mesto	Skupno ugotovljena potreba subvencije Din.	Odobreno Din.	Odbito	
			V vsoti Din.	to je
Skoplje	800.000.—	700.000.—	100.000.—	2/10
Novi sad	800.000.—	600.000.—	200.000.—	4/10
Osijek	800.000.—	650.000.—	150.000.—	3/10
Split	600.000.—	450.000.—	150.000.—	4/10
Sarajevo	500.000.—	500.000.—	nič	nič
Maribor	500.000.—	250.000.—	250.000.—	5/10

Torej so Mariboru odbili največ, in to absolutno in relativno. Drugim so odvzeli kvečkemu ¼, a Mariboru, ki je imel itak že od početka najmanjšo po-stavko, pa kar celo polovico! To je ta-ka krivica, da ne najdemo besede, ki bi jo primerno ocenila!

Res je: menda so ostala mesta ne-koliko dražja od Maribora, ali toliko pa razlike zopet ni. Dalje je treba pomi-sliti, da je mariborska publika malo-številna in po večini siromašna (urad-niki ali pa početniki v trgovini in o-brti) ter jo je treba šele vzgajati h gle-dališču, dočim vseh teh nedostatkov ostala gledališča nimajo. In vendar so odobrili Mariboru daleko najmanjšo subvencijo!

Stalno vsako leto je moralo zapre-siti mariborsko gledališče za precejš-njo naknadno subvencijo: znak, da redna subvencija ni zadostovala! — Vkljub temu je ostala celi čas skoro ista. Iz prošle sezone vlačil gledališče precejšen deficit naprej. Uprava je upala, da bo zanj dobila naknadno kritje, da bo lahko začela vsaj novo se-zono brez bremen. Tako je mislila, da se ji bo posrečilo, ob zvišanju subven-ciji in s pomočjo največjega štedenja, izveči vsaj to leto brez dolga. Med tem se je draginja temeljito povišala, a skupni iznos subvencije — znižal! — Auspicije so torej te-le: precejšen dolg iz zadnje sezone, ki tišči in duši upra-vo na vsak korak, a v bodočnosti — radi nezadostne subvencije mesečno skoro sto tisoč kron deficita!

— **m V studenških šolah** se prične šol. leto tako kakor po drugih šolah nam-reč v sredo 13. t. m. dopoldan vpisova-nje, v četrtek šol. sv. maša in v petek redni pouk. Isto velja za otroški vrtec.

— **m Velika kavarina.** Najmodernjša kavarina v Sloveniji. Na razpolago tu in inozemski listi. Eleganten Bar. — Dnevno koncerti.

— **m Kavarna v mestnem parku.** Pri lepem vremenu dnevno koncert od 17. do 19. in od 21. do 23. ure. Salonski or-kester.

Narodno gledališče.

Repertoire:

V ponedeljek, 11.: Zaprt.

Torek, 12. sept. »Revizor«.

Sreda, 13. sept. Zaprt.

Četrtek, 14. sept. »Poljska kri«, izv.

— **Revizor.** V torek, 12. sept. 1922, otvo-ri drama svojo sezono z Gogoljevo du-hovito komedijo »Revizorjem«. »Revi-zor« ni znan samo Rusom temveč vsem svetovnim odrom in najširši javnosti. Ta komedija, polna humorja in pikre satire je vedno polnila gledališča in nad vse zabavala publiko od intelligen-ta do najprostejšega človeka; vsa-kemu je ustreženo v najvišji meri. — Zato je pričakovati tudi pri nas naj-večjega zanimanja za »Revizorja« kate-rega pa tudi v najvišji meri zasluži.

— **Predstave.** Opozorjamo cenj. občin-stvo, da se vrše predstave operne kot-dramske ob 19½, in ne ob 20. uri.

Kako kriti ta deficit? Z naknad-nim povišanjem subvencije? To bi bilo gotovo najuspešnejše, ali če se ho-če to doseči, potem se morajo zavzeti za to vsi naši poslanci v Beogradu, si-cer ostane gledališče na pesku. In do-tlej, da bo odobrena? Gledališče je živ-aparat, ki zahteva svoje plače redno 1. in 15. v mesecu, ker je to predpogoj za življenje njegovih članov. Zato tre-ba najti potrebnih predumov, zanje pa garancij. Ali jih bo gledališče do-bilo?

Drugo sredstvo, ki vpliva morda morda bolj naglo, pa je manj sigurno, je: veliko večji obisk gledališča. To sredstvo leži v rokah publike. na u-pravi je samo, da se potruji davati pri-merne komade in po možnosti dobro.

Ali prvo sredstvo ostane vendarle uspešnejše. Res, obisk gledališča je tre-ba zelo povzdigniti, razven tega pa morajo vsi naši gg. poslanci napeti vse sile, da dobi mariborsko gledališče vsaj 500.000 dinarjev redne podpore. Ta svota je minimalna in zahteva itak že največje štedenje. Vse, kar je manj povzroča neobhodno deficit. Da pa ta vpliva tudi na kakovost predstav, je jasno.

Ni treba šele opozarjati na veliki kulturni in morda v Mariboru še večji narodni pomen gledališča. Zatržno pričakujemo od vseh gg. parlamen-tarcev, da bodo storili vse, da popra-vijo to veliko krivico ter slednjič omo-gočili našemu gledališču najprimitiv-nejše dihanje, ki mu dozdej ni bilo pri-voščeno!

Sokolstvo.

— **o Telovadba članstva.** Od ponedeljka 11. 9. 1922. naprej se vrši redna članska telovadba zopet v realni telovadnici in sicer vsak ponedeljek, sredo in petek ob 20. uri. Vsi bratje, ki ste obljubili in vsi ki ste zdravi, prihajajte redno in točno k telovadbi. Kdor doslej ni bil telovadeč, naj se posveti vzgoji svoje-ga lastnega telesa, ne glede na starost in stan, kajti telovadba okrepi in osve-ži vsakogar. Kdor čuti sokolsko naj-ne manjka v telovadnici!

Objave.

§ I. Mariborski bioskop. Ponedeljek tork in sredo se predvaja amerikan-ska senzacijonelna drama »Milijardna oporoka« v 6 dolgih zanimivih činib. Pri vseh predstavah godba.

Dopisi.

Slov. Bistrica, Dne 7. sept. ob 20. uri so priredili mariborski dijaki v hotelu »Beograd«-u Nušičevo šaloigro: »Navaden človek« s sodelovanjem or-kestra. Prireditelj je uspela nad vse pričakovano dobro. Najbolje so rešili svoje nalogo ter naravnost izbornu igrali: Marija, žena Miličevićeva, Dušan, njen sin; Vičentije Petrovič in Arsa Miličević. Takisto dober je bil tudi Jovanče Mičič, — le škoda, da ni znal dobro uloge — in Zorka. Zarke ni bil kaj posnega. Ostale vloge so bile zelo dobro zasedene. — Sufler je bil v 1. dej. preglasen. — Želimo videti pri nas še več slanih prireditev.

Bernhard Kellermann:

PREDOR.

Roman.

(Dalje.)

(51)

»Vun!« je zahlipalo obličje.

»V kraj pojdi!« je odvrnil Hobby. »To ni prava smer!«

Obličje ni premenilo izraza. Pa se je vendar jelo počasi umikati. In postava je izginila brez šuma, kakor da jo je pogoltnila sesutina.

Hobbyju se je glava nekoliko izbistrila in poizkusil je zbrati misli. Opekline so ga bolele, levi laketi mu je krvavel, drugač pa je bil nepoškodovan. V misel mu je prišlo, da ga je bil Allan poslal k O'Nielu z nekakim naročilom. Deset minut pred izbuhom je še govoril pri hribinskih vozičih z O'Nielom, rdečim lrcem. Nato se je popel v vrtni stroj. K čemu, ni več pomnel. Tolko da je stopil na stroj, je začutil, kako so se tla pod njim nenadno zmajala. Zastrmel je v dvoje osuplih oči — nato ni videl ničesar več. Dotod je pomnel vse, ni se pa mogel domisliti, kako je spet prišel iz vrtnega stroja. Ali ga je izpuhnila eksplozija?

Medtem ko je za seboj vlačil stekajočega in javkajočega črnca, je premišljeval o položaju. Zdelo se mu je, da ni brezupen. Če dospe do vprečnega rova, v katerem je včeraj ležal mrtvi montér, bo oživel. Tam so preveznine, aparati s kisikom, zasilne svetiljke. Spominjal se je jasno, da je Allan svetiljke preizkusil. Vprečni rov je na desni. Pa koliko oddaljen? Tri milje, pet milj. Ni vedel. Ako se mu ne posreči, se bo moral zadušiti, zakaj dim je bil z vsako minuto hujši. In Hobby je obupan lezel dalje.

Pa je začul tik v bližini glas, ki je sopihal njegovo ime. Obstal je in slušal; pljuča so mu vihrala.

»Le-sem!« je hipel glas. »Jaz sem. O'Niel!«

Res, bil je O'Niel, veliki lrec. On, čigar kosti so drugač zavzemale toliko prostora, je ždel zabiti med bruna, desna plat obraza je bila vsa krvava; videti je bil siv, kakor da je ves pepelnat, njegove oči pa so bile od skelečega vnetja rdeče ko žriavica.

»Končalo me je, Hobby!« je hropel O'Niel. »Kaj se je zgodilo? Končalo me je in trpim strašno. Ustrelili me, Hobby!«

Hobby je poizkusil odriniti bruno. Napel je vse moči, pa je, ko bi trenil, butil na tla, kdo ve zakaj.

»Saj se ne izplača, Hobby,« je nadaljeval O'Niel.

»Končalo me je in trpim! Ustrelili me in se reši!«

Res O'Niel je bil pri kraju. Hobby je to videl. Vzel je iz žepa samokres. Orožje mu je roko težilo, kakor da mu je vzdigniti cente. Komaj da je laketi vzpel.

»Zamiži, O'Niel!«

»Zakaj neki, Hobby?« O'Niel se je nasmehnil brezupno. »Povej Macu, da nisem kriv — bodi zahvaljen, Hobby!«

Dim je skelel, a žar je pojimal in Hobby se je nadejal, da ugasne. Potem ne bo nobene nevarnosti več. V tem pa sta odjeknili dve kratki, pa silni detonaciji. »To so strelne zapalke,« je pomislil.

Takoj za tem je postalo svetlejšje. Visok pokončnik je gorel s plamenom in svetil po rovu na daljo. Tedaj je Hobby videl, kako se ta in oni izriva in kako nekateri kobacajo dalje počasi, malo po malo, videl je gole hrbte in lakti, umazane, žveplenorumeni v osvit. Iz hribine je ječalo in krikalo, so mogle roke in mahljale s skrčenimi prsti; in po nekod so se tla sunkoma vzdigala, a se je groblja vselej zopet sesedla.

Hobby je topo lezel dalje. Dihal je težko in slišno. Po obrazu mu je polzel znoj, od napora je bil napel brez zavesti. Ni se zmenil za laketi, ki je mogle iz razsula in ga izkušal pridržati za nogo, brezčuten je kobacal pod kapom krvi, bijočim s krovine. Koliko krvi ima človek? je pomislil in se pomaknil naravnost prek mrliča, ležečega na trebuhu.

Črnc, katerega mu je usoda pridela v tej strašni uri, je z laktmi oklepal njegov tilnik na tuf in jokel od bolelosti in groze in mu časih poljubljaj lase in mole-doval, naj ga nikar ne ostavi.

»Ime mi je Washington Jackson,« je hropel črnc, »in sem iz Athensov v Georgiji, oženjen z Amanda Bell iz Danielsvilla. Pred tremi leti sem se dal naleteti za delavca v predoru, za težaka. Imam dva otroka šest in pet let stara.«

»Jezik za zobe, boy!« se je zadržal Hobby. »Ne oklepaj se tako tesno.«

»O, mister Hobby,« se je prilizoval Jackson, »dobro človek ste, pravilo — o, mister Hobby — in poljubil je Hobbyja na lase in uho. Ko pa ga je Hobby kresnil po rokah, je na naglen blazno zbesnel: menil je, da se ga če Hobby otresti. Na vse kriplje se je z rokami oprlil Hobbyjevega vratu in ga je stiskal, hropel: »Misliš, da me lahko ostaviš, naj crknem, Hobby! Misliš — ah!« Pa je lopnil z glasnim krikom na tla, zakaj Hobby mu je potisnil oba palca v oči.

»Hobby, dobri mister Hobby!« In Jackson je lezel za plakal in iztegla roke, »ne zapustite me, za Vašo mater, Vašo dobro, priletno mater —«

Hobby je hlipal. Prsi so mu upadale, otpeval je in se daljšal; mislil je, da ga bo zdaj zdaj konec.

»Pojdiva,« je velel, ko je spet laže sopel, »prokleti hudič! Treba je, da kreneva pod temle vlakom na pot! Če me boš spet davil, te pobijem!«

»Hobby, dobri mister Hobby!« In Jackson je lezel za Hobbyjem, držeč se z eno roko njegovega jermena, ter javkal in stokal.

»Hurry up you idiot!« Hobbyju so malodane počili sencl.

Rov je bil na daljo tri milje skoro popolnoma razdejan, s podboji in hribino zasut. Povsodi so se vzpenjale postave, okrvavljene, razmrevarjene, kričeče, javkajoče, neme in so se težko sopeč pomikale, kar najhitreje so mogle. Kobacale so čez vlake s hribino in gradivom, ki so bili vrženi s tirnic, lezle po grobljah navzgor in navzdol, tiščale skozi podporje. Čim dalje so prodirale, tem več sodrugov so prestregale, ki so vsi hiteeli naprej. Tukaj je bila sama tema, edinole medel svetlobni rogelj je kdaj pa kdaj liznil sem noter. Dim je prodiral, skeleč, kadarkoli so ga začutile v nosu, so se obupno pognale naprej.

Podivjani predorci so sirovo lomastili črez te lesa pohablencev, ki so se mudno plazili, pobijali so se pestmi, da pridobe en sam kratek stopaj, a neki tem nopoltec je vihtel nož in na slepo zaklal vsakega, k mu je stopil na pot. Pri tesnici med prevrženimi podporji je besnela zaresna bitka. Pokali so revolverji in kriki zadetih so jekali med razjarjeno tuljenje onih, ki so davili eden drugega. Pa so uhajali drug za drugim po tesnici, a ranjenci so lezli za njimi in stokali.

Zatem je bila pot bolj prosta. Ni bila tako na tesno zastavljena z vlaki in izbuh tukaj ni podrli vseh podporjev. Pa je bila popolnoma temna. Zasopljene, z zobmi škripajoči, z znojem in s krvjo oblitji so se ubežniki drčali in kobacali naprej. Butali so ob podporje in vzkrikali, cepali z železničnega voza in iskali. Naprej! Naprej! Besnost nagona, očuvati samega sebe, je malo po malo pojemale in polagoma se je spet vzbujalo čuvstvo sodružja.

»Le-sem, tu je pot prosta!«

»Kje pridem skozi?«

»Na desni, ob vagonih!«

Tri ure po katastrofi so dospeli prvi možje iz razdejanega lesenega rova v vzporedni rov. Tudi tukaj je bil razsvetlavljeni prevod razdejan. Bila je temna noč in vsi so jeli besno kričati. Nobenega vlaka! Nobene svetiljke! Mošva vzporednega rova so zdavnaj po begnili in vlaki so vsi odpeljali.

Privaril se je dim in blazno dirjanje se je začelo iznova.

Krdelce je drkalo, teklo, vihrela eno uro po temini naprej, potem so se prvi od izpehanosti zrušili.

»Nima zmisla!« so kričali. »Štiri sto kilometrov ni moremo predirjati!«

»Kaj naj storimo?«

»Počakajmo, da pridejo po nas!«

»Da pridejo po nas? Kdo naj pride?«

»Poginili bomo, od gladi!«

»Kje so skladišča?«

»Kje so zasilne svetiljke?«

»Da, kje so?«

»Mac —!«

»Da, le počakaj, Mac —!«

In brž je vzplamtelo njih osvetljivost. »Le čakaj Mac! Ko pridemo na plano —!«

Pa se je privaril dim in zopet so se drevili, dokle niso vnovič klekali.

»Tu je postajnica, halo!«

Postajnica je bila temna in zapuščena. Stroji stali, kar je bilo živega, je obča groza vse iztirala.

Razdivjano krdelce je vdrl v postajnico. Postajnice so jim bile dobro znane. Vedeli so, da stoje ond plombirani zaboji z živili in da jih je samo treba odpreti.

(Dalje prihodnjik.)

Mala oznanila.

Oljak se sprejme na hrano. Kje pove upravnistvo. 1658

Dijaki, mlajši, se sprejmejo na hrano in stanovanje. Kje pove upravnistvo Tabora. 1656 2-1

Dva dijaka se sprejmeta Klavir na razp. lago. Aleksandrova cesta 44/II desno. 1654

Dijak se sprejme na dobro hrano in stanovanje. Maribor, Krempljeva ul. 4, prilijče, desno (Melje). 1652

Na prodaj enodružinska hiša. Studenci, Frankopanova ul. 8. 1655 3-1

Gramofon prve vrste na prodaj. Aleksandrova cesta 48/1. 1653.

Dobro mleko, surovo maslo in sir se dobijo v mlekarni Ivana Golob, Slovenska ul. 16. 1551 10-8

Na prodaj: Dve omari, gestilničarski pult, kurmik (lahko se preuredi za prašiče), dve odeli, steklenica 50 lit., 100 komadov različnih steklenic, moške in ženske obleke, avstrijske vojaške obleke za osebe srednje velikosti, sod za mast in železna peč. Vpraša se: Jezdarska ulica št. 8 I, konjen. vojašnica, Anton Ožeg. 1635

Primerno mesto v kakšnem odpr. mlinu družstvu ali slično išče bivši železničar. Zmožen je slovenščine, hrvaščine, nemščine in italijanščine. Pismene ponudbe pod »Martin!« 1646 2-1

Prodajalka iz dežele išče službo. Izurjena je v specijalistični stroki. Pismene ponudbe na npravo lista pod »Prodajalka!« 1659 2-1

„Priporočamo sledeče tvrdke“

KAROL HOJS Parni in umetni mlin v Središču. Stavbeno podjetje in lesna trgovina, Ormož, D. M. Puščava. 1655 1648

VINARIA D. D. TOMAŽIČ JOSIP vinogradnikov v Ptuj. Stalna Modni salon za uniformiranje in zaloga prvovrstnih haloških in civilne obleke. Celje, Glavni ljutomerskih vin. 1649 trg 10/II. 1647

Zahtevajte povsod „TABOR“!

Spedijski uradnik

vešč slov., srbo-hrv., nemškega in ital. jezika ter deloma verziran v strojepisju, korespond., knjigovod. in vseh pisarniških poslih, išče primerno mesto v kakšnem podjetju. Ponudbe se prosi pod »Uradnik!« na npravo lista. 1660

Zdržena zagrebška industrija čreves

Antelković, Sertić i. dr. k. d.

ZAGREB, Gundulićeva ulica 4

Brzjav: Darmus Zagreb. — Telefon: 15-37-

Ponuja iz svojega skladišča svinjska in ovčja črevesa.

BERSON

Gumijevi podpetniki

in

podplati

napravijo Vaše obuvalo trpežno in elegantno.

Dobiva se v vseh boljših trgovinah usnja in na debelo pri: **BERSON-KAUCUK D. D. Zagreb, Wilsonov trg 7.**

Glavni urednik: Radivoj Rehar.

Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.

Se priporoča

manufakturna in modna tvrdka

FRANC MASTEK

Maribor, Glavni trg 16.

1607 3-3

ČEVLJI!

Izdeltovanje čevljev za gospode, dame in otroke po meri in najcenejših dnevnih cenah

I. POTOTSCHNIK

MARIBOR, MLINSKA ULICA 4.

Špecialist v hribovskih in turistovskih ter tudi v ortopedičnih čevljarskih delih.

Seno, slamo, drva, premog, žito, krompir, sadje in druge deželne pridelke kupuje in prodaja **ANDREJ OSET, Maribor, Aleksandrova cesta št. 57. Telefon št. 88.** 1321

Odda se v najem ali pa proti kavci

glavna trafika v Ormožu

Vse natančneje pogoje se izve pri Lud

Kuharču v Ormožu. 1639 2-